

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m. v.

(Lovforslag nr. 224. Fremsat 26/2 76).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Buehart Petersen (S):

Det foreliggende lovforslag fra justitsministeren drejer sig om ændring af gebyr for udstedelsen af pas. Forslaget, der forventes at ville medføre en årlig merindtægt for statskassen på 15 mill. kr., indgår som led i de 5 partiers septemberforlig med regeringen om budgetforbedringer på i alt ca. 500 mill. kr. i det kommende finansår.

Pr. 1. april 1971 forhøjedes pasgebyret, som alle ved, til 75 kr., og samtidig forlængedes gyldighedstiden for pas fra 5 år til 10 år.

Gebyret for pas til personer under 18 år og over 67 år blev samtidig fastsat til kun 25 kr. Gebyret for pas til personer mellem 18 og 67 år foreslås nu forhøjet til 125 kr., det vil sige med 66 $\frac{2}{3}$ pct. Gebyret for pas til personer under 18 år og over 67 år foreslås derimod ikke forhøjet, men fastholdt på de 25 kr.

Forslaget om at forhøje gebyret for pas til personer mellem 18 år og 67 år begrundes i bemærkningerne til lovforslaget med stigende udgifter til politiets administration, og der er vel næppe heller tvivl om, at den foreslåede forhøjelse alene er udtryk for en ajourføring af de fra 1971 fastsatte takster. Til illustration heraf kan jeg f. eks. oplyse, at politiets samlede driftsudgifter, der i finansåret 1970-71 beløb sig til ca. 625 mill. kr., i indeværende finansår vil udgøre 1.250 mill. kr., og det vil sige en stigning på ca. 100 pct. på de 5 år.

Socialdemokratiet finder det rimeligt, at

forøgede udgifter, der opstår ved offentlige myndigheders udstedelse af pas, attester, beviser m. v., inddækkes gennem gebyrforhøjelser. Ikke mindst i den nuværende økonomiske situation forekommer det naturligt, at sådanne gebyrer ajourføres i takt med den konjunkturudvikling, som i øvrigt finder sted på det økonomiske område.

Jeg kan derfor med disse bemærkninger på mit partis vegne anbefale lovforslaget til velvillig og hurtig behandling.

Holmberg (V):

På venstres vegne kan jeg anbefale lovforslaget.

Voigt (FP):

Det var jo snildt, om jeg ligesom den forrige taler på fremskridtspartiets vegne kunne sige, at vi ikke kan anbefale lovforslaget, men så nemt skal justitsministeren nu ikke slippe. Det er rigtigt, som hr. Buehart Petersen sagde, at dette her stammer fra denne triste og forfærdelige sorte september, vi havde. Nu skal man så have 15 mill. kr. mere i kassen, fordi regeringen ikke har evnet at holde styr på sine husholdningspenge, og så er det jo nemt bare at kaste sig over disse gebyrforhøjelser. Jeg var også inde på det i folketingets spørgetid i onsdags, hvor ministeren, synes jeg, svarede mig temmelig dårligt på det spørgsmål, jeg stillede, for det er jo faktisk sådan, at dette lovforslag er fremsat, fordi man ikke har evnet at holde styr på Danmarks økonomi, således at man nu skal til at opkræve gebyr for folk på alle mulige områder. Som det meget rammende er udtrykt i Motor, FDMS blad, hvor der står: „Giffen, gaffen, guffen, gebyrgevinsten ned i skuffen“, og som salig professor Tribini så rammende udtrykte det: „Det er ikke humbug, det er det rene svindel“. Jeg håber, ministeren tager den til sig.

Jeg vil foreslå ministeren, at man i stedet for at lade folk betale ekstraudgifter for at få pas anvender passet på en mere fornuftig måde, og dermed mener jeg, at passet udmærket kunne anvendes således, at der på indersiden af omslaget, både foran og bagved, kunne optrykkes reklamer: lad driftige forretningsfolk få reklameplads i disse pas. Det strider overhovedet ikke mod de regler,

[Voigt.]

man er ved at lave i EF om ens pas, fordi dér er det kun det ydre udseende, der tænkes på.

Ikrafttrædelsesdatoen 1. april 1976 kan vi naturligvis heller ikke acceptere. Jeg har sagt det før: jeg synes, det er tåbeligt, at man ude omkring på landets politistationer har modtaget et cirkulære, der siger, at nu kan man ikke få sit pas fornyet, før ministeren har fået dette elendige lovforslag igennem, så han kan få nogle penge i kassen til at holde styr på den økonomi, som bl. a. justitsministeren og hans bryllupsgæster fra den sorte september ikke har evnet at styre.

Vi kan ikke deltage i dette lovforslag. Vi vil gøre alt for, at det ikke bliver gennemført, og vi vil også gøre alt for, at der kommer en skilsmisse i stand blandt deltagerne i det store bryllup, der var i september.

Aase Olesen (RV):

Da dette lovforslag indgår som led i en forligsaftale, hvori det radikale venstre deltog, skal jeg give tilslutning til forslaget. Men jeg vil spørge ministeren, om ikke han mener, det ville være rimeligt at lade dette forslag gå direkte til anden behandling, for jeg kan forstå, at der ikke er seriøse indvendinger — jeg kan i hvert fald ikke betragte den sidste talers indvendinger som seriøse; jeg mener ikke, vi har nogen grund til i udvalget at behandle et forslag om reklamer i pas.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne sige, at vi — og det er tilkendegivet mange gange — ikke er tilhængere af at give ministre bemyndigelser. Allerede af den grund kan vi ikke gå ind for dette lovforslag i den form, det har. Det må være således, at folketinget ikke i alle tilfælde sættes ud af spillet, og hvorfor skulle man dog gøre det her, hvor der er tale om at fastsætte gebyrer? Dér må ministeren komme til tinget.

Dernæst vil jeg gerne sige — og det er vel ikke overraskende — at da vi nu gentagne gange heroppefra har fået fortalt, at det hidrører fra septemberforliget, er det altså et af de tilfælde, hvor vi siger, det er besparelser gennem forhøjelser, uden at der er kommet reelle besparelser frem, jfr. de bemærkninger, jeg har gjort tidligere på dagen, så der-

for mener jeg ikke, vi kan medvirke ved forslaget gennemførelse. I øvrigt må jeg mene, det må være nødvendigt af de førstnævnte grunde, at det går i udvalg, idet jeg mener, at der ikke skal gives blankobemyndigelse for ministeren til senere at kunne ændre afgiften.

Poul Dam (SF):

Der er, så vidt jeg kan se, en interessant detalje i dette lovforslag, nemlig at justitsministeren i sin fremsættelsestale siger, at efter lovforslaget skal gebyret ændres sådan og sådan. Men det står ikke i forslaget. I forslaget står der, at justitsministeren fastsætter gebyrer for udstedelse af pas, og det andet står i bemærkningerne. Det er dog en juridisk nydannelse, at man ligefrem fastslår, at bemærkningerne er en del af lovforslaget. Vi ved godt, at bemærkninger er væsentlige, og at man kan bruge dem til lovfortolkningen, men her siges det altså direkte, at bemærkningerne er en del af lovforslaget.

Der er et eller andet, der tyder på, at man har været lidt hastig og ikke rigtig fået læst korrektur på de forskellige ting her, men det er der vel ikke noget at sige til, så hurtigt som det går med at lave forlig, rende fra dem og lave aftaler og ikke forstå, hvad der står i dem, og den slags ting.

Vi er fra SF's side, som vi har sagt det tidligere, modstandere af, at der overhovedet er gebyr for udstedelse af pas. Når samfundet kræver, at borgerne skal have pas, må samfundet også betale det. Dette her er en skat på at rejse ud af landet: man skal betale for at forlade dette land — det koster også temmelig meget at være i det. I øvrigt er jeg helt enig i, at hr. Voigt ikke bør betale for at rejse ud af landet, tværtimod.

Poul H. Møller (KrF):

Jeg skal på kristeligt folkepartis vegne give tilslutning til lovforslaget.

Hanne Reintoft (DKP):

Hvis der skal være reklamer i passene, vil jeg bede ministeren så inderligt om, at der ikke kommer en reklame for fremskridtspartiet i mit i hvert tilfælde.

Men for at sige det ganske klart, kan vi ikke under nogen omstændigheder gå ind for denne forhøjelse. Vi synes, pas er dyre i for-

[Hanne Reintoft.]

vejen, og vi deler også den opfattelse, at det må være en rimelig service, samfundet skal stille til rådighed.

Men jeg vil alligevel bede ministeren overveje det spørgsmål, jeg har rejst før, om ikke de billige pas til de under 18-årige og de 67-årige bør omfatte hele gruppen for sociale pensioner. Folk, der har invalide- og enkepension, har nu, hvor pasgebyret stiger yderligere, svært ved det, og vi skulle nødig have det som en hæmsko for de pensionistrejser, det i øvrigt er lykkedes at gøre nogenlunde fornuftigt i pris.

Justitsministeren (Orla Møller):

Når hr. Poul Dam taler, lytter jeg altid med meget stor interesse, også selv om det er formalia, normalt er han nu stærkest på et andet område. Derfor har jeg selvfølgelig også forsøgt i de korte minutter, der var, inden jeg kom på talerstolen, at finde ud af, hvor den uoverensstemmelse, han mener der er, skulle være mellem lovforslagets tekst og bemærkningerne. Den kan jeg ikke finde, for der står kort og godt i bemærkningerne, at lovforslaget indeholder en bemyndigelse til at fastsætte gebyrerne, og det er også, hvad der står i lovforslaget.

Så skal jeg i øvrigt kun til fru Hanne Reintoft sige, at jeg er fuldstændig klar over, at der er et problem på dette område. Jeg har endnu ikke kunnet finde nogen løsning på det, og om jeg kan, ved jeg ikke, men jeg forstår helt og fuldt, også gennem masser af henvendelser, at der er et problem, som vi kan komme ind på. Det er i hvert fald, så vidt jeg kan se, ikke af de helt store størrelsesordener, når det drejer sig om økonomi.

Jeg tager naturligvis hr. Hagen Hagens bemærkning om, at man ikke ønsker ministerbemyndigelse i det hele taget i lovgivningen, til efterretning. Jeg vil dog lige gøre opmærksom på, at en justitsminister ikke uden videre kan fastsætte, hvilke beløb der skal opkræves for passene, så derfor er den bemyndigelse, der her er tale om, altså af begrænset karakter. Noget andet er, at hvis hver eneste lov skal indeholde bestemmelser af den art, der her er tale om, ville det blive meget vanskeligt også for folketingets arbejde; men jeg må jo respektere, at

dette er årsagen til, at de konservative vil stemme imod lovforslaget.

I øvrigt kan jeg takke for den meget brede tilslutning; der er ingen tvivl om, at lovforslaget bliver gennemført.

Voigt (FP):

Det er rigtigt, som ministeren siger: der er ingen tvivl om, at lovforslaget bliver gennemført, for alt, hvad der bliver gennemført her i folketinget i disse måneder, bliver jo ikke gennemført her i salen; folketingshallen er i og for sig bare et illusionsnummer, hvor man står her og taler til 3, 4, 5 enkelte folketingsmedlemmer, der gider være til stede i salen; alt bliver jo vedtaget af dette uhyggelige sorte septemberforlig.

Men det, der kaldte mig herop, var hr. Poul Dams venlige udtalelse om, at jeg kunne rejse gratis ud af landet. Det er jeg naturligvis glad for, og det siger jeg tak for, men jeg vil gerne sige til hr. Poul Dam, at jeg gerne ville aflevere en månedsløn bare for at slippe for hr. Poul Dam, så han kunne rejse ud af landet.

Buchart Petersen (S):

Nu er det den sidste sag i dag, så vi har jo god tid. Derfor vil jeg som ordfører for denne sag sige, at det undrer mig, at hr. Hagen Hagensen siger, at han ikke er glad for den bemyndigelse. Det er da mærkeligt, at man, når man hører til det parti, hr. Hagen Hagensen hører til, ikke ønsker, at en direktør for foretagendet som en minister her har en beføjelse en gang imellem, for enhver her i denne sal ved, at vi nu får 800 forskellige ændringsforslag på finansloven — der bliver 1.300 i alt, tror jeg, når vi bliver færdige — men de kommer fra fremskridtspartiet, og så er det dog løjerligt, at man ikke kan give en minister den beføjelse, at han rent administrativt kan sige: politiet har de udgifter, lønforhøjelser osv., så må passet også forhøjes i takt med det. Det forekommer mig løjerligt, at man ikke kan stemme for det.

Så vil jeg lige sige til fremskridtspartiets ordfører, at det, hr. Poul Dam mente, var vel, at fremskridtspartiets ordfører kunne få en billet, men uden retur. Det er jo ikke noget, vi giver os af med her, men når vi ved, hvad der skal foregå i dette folketing

[Buchart Petersen.]

med 800 forskellige ændringsforslag til finansloven, skal vi jo også lige passe på, vi kan køre tingene igennem fornuftigt, stille og roligt, som en virksomhed som Danmark er tjent med. Derfor tog jeg ordet.

(Kort bemærkning).

Voigt (FP):

Hr. Buchart Petersen var også så venlig at beskæftige sig med fremskridtspartiet, og jeg skal da her indskyde, at når jeg tilbyder hr. Poul Dam at rejse ud af landet og vil betale en månedsløn for det, er det naturligtvis under den klare forudsætning, at hr. Poul Dam bliver væk. Jeg ser selvfølgelig helst, han rejser til Rusland.

Endelig vil jeg sige til hr. Buchart Petersen — det nævnte jeg ikke i mit første indlæg — at vi skal sandelig ikke være med til at have en gebyrforhøjelse, fordi vi skal have dækket udgifterne til en stigende administration: vi skal ikke have mere stigende administration her i dette land, vi skal have administrationen forenklet, og fremskridtspartiet har gang på gang peget på helt klare punkter, hvor man kan skære administrationen ned. Hvis derimod socialdemokratiet og dermed hr. Buchart Petersen og justitsministeren kom og sagde: nu skal vi have noget mere politi på gaden til at bekæmpe den vold, der foregår rundt omkring i vort land, så kunne det være, fremskridtspartiet ikke var så fedtet og ville trække tegnebogen op og støtte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (*Grete Hækkerup*):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Kommunaludvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse. (Lovf. nr. 168). Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Det polit.-økon. udvalg (19/3 76):

Udtræder: Knud Jespersen
Ny stedf.: Fuglsang

Socialudvalget (19/3 76):

Udtræder: Gunner Baunsgaard
Nyt medlem: Grethe Philip
Udtræder: Grethe Philip
Ny stedf.: Gunner Baunsgaard

Retsudvalget (19/3 76):

Udtræder: Kirsten Jacobsen
Ny stedf.: Kjærulff-Schmidt

Miljøudvalget (19/3 76):

Udtræder: Maisted
Ny stedf.: Kjærulff-Schmidt

Markedsudvalget (19/3 76):

Udtræder: Glistrup
Nyt medlem: Jørgen Junior
Udtræder: Svend Andersen (Rosk. a.)
Ny stedf.: Kjærulff-Schmidt

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 23. marts kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Kofoed.*
- 2) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Edele Kruchow.*
- 3) *Indstilling fra udvalget til valgsprøvelse.*
- 4) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om bemyndigelse til optagelse af statslån.
- 5) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.
- 6) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse.

[Første næstformand.]

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne m. v.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udbygning af banestrækningen mellem Høje-Tåstrup og Roskilde.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af Københavns universitets almanakprivilegium [af Wamberg m. fl.].

10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om invalidepension m. v. (Ændringer som følge af invalideforsikringsrettens og invalideforsikringsfondens ophævelse m. v.).

11) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Overgangsregler for institutionernes overførelse).

12) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om hovedstadsområdets kollektive personbefordring.

13) *Første behandling af:*

Forslag til lov om den lokale og regionale kollektive personbefordring uden for hovedstadsområdet.

14) *Første behandling af:*

Forslag til lov om buskørsel.

15) *Første behandling af:*

Forslag til lov om hyrekørsel.

16) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af færdselsloven for Grønland. (Hyre- og buskørsel).

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste første næstformand til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.35.